

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 3 czerwca 2019 r.

Poz. 5405

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR KN-I.4131.1.231.2019.3 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 30 maja 2019 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 j.t.)

orzekam

nieważność uchwały nr XII/75/2019 Rady Miejskiej Trzemeszna z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Trzemeszno - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Rada Miejska Trzemeszna na sesji w dniu 24 kwietnia 2019 r. podjęła uchwałę nr XII/75/2019 w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Trzemeszno, dalej zwaną „regulaminem”.

Uchwała została podjęta na podstawie „art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2018 r. poz. 1152 i 1629)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 6 maja 2019 r.

Organ nadzoru dokonując badania zgodności z prawem uchwały, stwierdził co następuje.

Podstawę prawną podjęcia tej uchwały stanowił przepis art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1152 ze zm.), zwanej dalej: „u.z.w.o.ś.”. Zgodnie z tym przepisem rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków. W myśl art. 19 ust. 5 u.z.w.o.ś. regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; 2) warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług; 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach; 4) warunki przyłączania do sieci; 5) warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych; 6) sposób dokonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odbioru wykonanego przyłącza; 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków; 8) standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków; 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

Przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, co wprost wynika z zapisów art. 19 ust. 4 u.z.w.o.ś. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy

publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. akt II OSK 2058/11).

I

Zgodnie z art. 19 ust. 5 pkt 4 i 5 u.z.w.o.ś. regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków winien określać warunki przyłączania do sieci oraz warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Tymczasem w rozdziale 6 zatytułowanym „Techniczne warunki określające możliwość dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych” nie określono tych warunków. W § 18 regulaminu określono jedynie czym jest uwarunkowana dostępność do usług wodociągowo-kanalizacyjnych tj. istnieniem odpowiednich urządzeń, możliwościami technicznymi urządzeń przedsiębiorstwa czy posiadaniem tytułu prawnego do urządzeń. Powyższe w ocenie organu nadzoru nie wypełnia delegacji ustawowej. W ocenie organu nadzoru to lokalny prawodawca w regulaminie, a nie dostawca w odrębnym postępowaniu winien określić warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

II

Zastrzeżenia organu nadzoru budzą również przepisy § 3 ust. 3 oraz § 26 regulaminu. Zgodnie z treścią § 3 ust. 3 regulaminu przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne uprawnione jest do wprowadzenia ograniczeń w sposobie korzystania z wody przez odbiorców usług w sytuacji niedoboru spowodowanego wyjątkowymi warunkami atmosferycznymi, w szczególności suszą. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne informuje odbiorców usług o wprowadzonym ograniczeniu w sposób zwyczajowo przyjęty (§ 3 ust. 3). Na mocy § 26 regulaminu dopuszczono możliwość wstrzymania dostaw wody lub odprowadzania ścieków bez uprzedniego zawiadomienia odbiorców usług, wyłącznie w następujących przypadkach: 1) zaistnienia awarii i konieczności jej usunięcia; 2) wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia lub środowiska związanego z funkcjonowaniem sieci; 3) działania siły wyższej, które uniemożliwiło dalsze świadczenie usług; 4) zagrożenia prawidłowego funkcjonowania elementów systemu kanalizacyjnego na skutek zrzutu ścieków. W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja nie mieści się w granicach upoważnienia zawartego w art. 19 ust. 5 u.z.w.o.ś., a ponadto w sposób bezprawny wkracza w materię uregulowaną ustawowo. Mocą art. 5 ust. 1 u.z.w.o.ś. ustawodawca nałożył na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Ustawowo określone zostały również przesłanki odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego. Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.z.w.o.ś. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli: 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa; 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty; 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego; 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych. Ustawodawca nie upoważnił rady miejskiej do rozszerzenia katalogu podstaw odcięcia wody lub odprowadzania ścieków wskazanego w art. 8 ust. 1 u.z.w.o.ś., co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (vide wyrok WSA w Poznaniu z dnia 7 lutego 2018 r. sygn. akt IV SA/Po 1125/17). Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 18 pkt 6 u.z.w.o.ś. warunki wprowadzania ograniczeń w dostawach wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru określa zezwolenie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków udzielane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Oznacza to, że ustawodawca dopuścił możliwość ograniczania dostaw wody wyłącznie w przypadku jej niedoboru, a wskazanie konkretnych okoliczności, w których jest to możliwe, powinno nastąpić w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Postanowienia dotyczące ustaleń zawartych w przedmiotowym zezwoleniu są obligatoryjnym elementem umowy o zaopatrzenie w wodę lub

odprowadzanie ścieków (art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.w.o.ś.). Wobec ustawowego uregulowania kwestii podstaw odcięcia dostaw wody i zamknięcia przyłączy kanalizacyjnych oraz warunków ograniczania dostaw wody, a jednocześnie wobec braku wyraźnego upoważnienia ustawodawcy dla rady miejskiej do uregulowania tejże materii w sposób odmienny, uznać należy, że kwestionowane przepisy § 3 ust. 3 oraz § 26 regulaminu zostały podjęte bez podstawy prawnej i jako takie naruszają prawo w sposób istotny.

III

Nadto Wojewoda Wielkopolski zauważa, iż w postanowieniu z 31 sierpnia 2018 r. znak BD.RET.070.120.2018.AB Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przedstawiono opinię o projekcie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, w której wskazano, iż niektóre z przyjętych zapisów są niezgodne z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Organ regulacyjny wskazał m.in. iż § 10 narusza art. 19 ust. 5 u.z.w.o.ś poprzez wskazanie, że postanowienia umów zawieranych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług nie mogą ograniczać praw i obowiązków stron wynikających z przepisów ustawy, przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy oraz postanowień Regulaminu. W ocenie ww. organu rada gminy uprawniona była jedynie do określenia warunków i trybu zawierania umów. Powyższe stanowisko w pełni podziela organ nadzoru i przyjmuje za własne.

W ww. postanowieniu organ regulacyjny wskazał również, iż w § 2 projektu regulaminu lokalny prawodawca dokonał przeniesienia definicji zawartych w u.z.w.o.ś. oraz iż w § 3 ust. 1 pkt 2 określono parametry jakości wody przeznaczonej do spożycia określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). W ocenie Wojewody Wielkopolskiego powyższe zapisy stanowią naruszenie prawa, niemniej naruszenie o charakterze nieistotnym.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffmann